

sentlig Betydning, men den kommer man mindre til at tænke paa, naar en af Ens Huusvirkksomheder — og saaledes maa det være — er at skaffe Sagerne expederede ved Læsning. Der er en Mængde Sager, Tiendeafsenet angaaende, som ikke ret her ere komne til Omtale og som ere svævende, og om hvilke jeg antager, at det beroer paa det ærede Undervisningsministerium at bringe dem til at opføre at være svævende; der er nemlig de Tiendeaaccorder, og deres Antal er ikke ringe, som indgaaes paa Aaremaal, paa Embedstid, hvor der efter visse Aars Forløb skal accorderes om, hvor der ofte ved sluttet Embedstid igjen skal gjøres nye Accorder, og hvor det er meget sjældent eller idetmindste ikke saa ganske hyppigt, at det i Mellemtiden, i Vacancens Tid, kommer til en Accord, ja i Vacancens Tid træder netop i Almindelighed den strenge Mand ind, som vil forhindre en fuldstændig Afgjørelse, nemlig Provsten. Provsten varetager Kirkens Vel og huffer ikke paa, at Staten er derimellem, og at Statens Undersaatters Vel hvergang er med i Spillet. Der er en stor Genstidighed i at trække denne Tiendeafgjørelse saaledes i Langdrag og holde den Art Sager svævende; der er efter min Mening en saa stor Uret deri fra Statens Side, at jeg skal tage det under nærmere Overveielse, om jeg ikke, naar vi komme sammen næste Gang, skal forsøge paa, ved et Lovforslag i den Retning at bringe disse Sager til at høre op at være svævende og bringe det dertil, at der ikke mere bliver nogen som helst Usikkerhed tilbage om de Tiender, hvorved Staten lønner sit Præsteskab. Det er en feil Maade, vi gaae frem paa, at vi benytte en stadig Udvilling og en stadig Opdyrkning til at frembringe Udvikelse og Forøgelse af denne Skat; thi Skat var det og Skat er det, og noget Modsat er der ikke blevet afgjort, dengang Grundloven blev forhandlet, hvor endog en Minister og en Rigsdagsmand, hvis Stemme i den Henseende maa have ikke ringe Vægt, erklærede, at det lignede en Skat saameget, at Mange vilde tage det for en Skat.

Cultusministeren: Der er knyttet mange Betragtninger om Tiendeafsenet til

denne Sag, som jeg ikke skal gaae ind paa, da der ikke, hvortil jeg opfordrede, er fremkommet nogen Angivelse af saadanne Tiendeafsenforhold, hvor Ministeriet ikke havde viist Bilsighed; men der var en Uttring, som jeg med Hensyn til det specielle Forhold, hvorom der handles, og de Individier, som det berører, ikke skal lade uimodsiget, fordi det kunde blive dem til Skade. Jeg sagde ikke, at det var 100 Aar siden, at de Steder i Hemmeth Sogn, hvorom der handles, vare blevne bortfæstede, men jeg sagde, at det var i Slutningen af forrige Aarhundrede, og jeg sagde ingenlunde, at man ikke kunde oplyse, at de vare bortfæstede fra Præstegaarden selv, men jeg sagde, at man ikke kunde eftervisse, at den daværende Præst havde havt Hjemmel til at gjøre det. At han har bortarvefæstet Præstegaards Jord, derom er der ikke mindste Anledning til Tvivl, og jeg troer heller ikke, der er reist nogen Tvivl. Hvis man fik disse Folk til at troe, at de kunde stole paa, at det var egentlig Fæstejord, de havde i Brug, og de vilde forfølge deres Ret efter denne Mening, kunde man lede dem ind i stor Tidsspilde og Tab, og det bør man ikke gjøre. Der ligger for mig en indsendt Copie af det ene Fæstebrev — jeg har ogsaa Copier af de andre —, og i dette Fæstebrev bortfæster den daværende Præst under 4de Mai 1797 til Jens Jensen af Hemmeth Mølle et Sted, „beliggende paa Præstegaardens Grund“, o. s. v. Alle disse Steders Tilliggende er derfor ogsaa indbefattet under Præstegaardens Hartkorn, og har aldrig været særskilt matriculeret. Den Sag, troer jeg, er ganske klar.

Winther: For at der dog idetmindste kan blive nævnet eet Exempel paa saadanne Tiendeforeninger, som af vedkommende Minister ere blevne henviste til Overtiendecommissionen, skal jeg tillade mig at nævne Saxild Præstegaard i Hads Herred.

Daugaard: Det var en Uttring af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2det District (Tscherning), som bringer mig til at gjøre en Berigtigelse. Der blev sagt, at det var Provstene, som foretogte Afslutningen af Tienderne i Vacancerne i Præsteembederne, om jeg ikke misforstod ham. Jeg troer, at